REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

PLANINSKI VESTNIK

1
2017

TEMA MESECA
Planinsko leposlovje

INTERVJU
Tomo Česen

Z NAMI NA POT
Po Tržaško-Komenskem Krasu
Begunjščica, Vrtača in Palec

SPD 1893
PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
9 770350 434008
3,90 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

Andreja Erdlen
Vodnik Škofjeloško in Cerkljansko hribovje

Prednost Škofjeloškega in Cerkljanskega hribovja, ki spadata v predgorje Alp, je prav v tem, da ju lahko obiskujemo v vseh letnih časih. Spomladi se bomo veselili prvih ozelenelih dreves, znanilcev pomladi, in čudovitega cvetja, poleti nam bodo gozdovi nudili prijetno senco, na travnikih nas bo pozdravljalo petje čričkov, občudovali bomo cvetje in pisane metulje. Jeseni nas bodo prevzele škrlatne barve gozdnega listja. Tudi pozimi, ko bo hribe prekril sneg, bomo lahko hodili po uhojenih poteh (pozimi je zelo obiskan Lubnik) ali pa kar po cestah, kjer bi bilo poleti prevroče. Čeprav so pozimi ceste v glavnem očiščene in prevozne, bomo srečali zelo malo avtomobilov (področje okoli Žirov, Ermanovca, Slajke).

224 strani | 125 x 160 mm | šivano z nitjo | okrogel hrbet

CENA: V času od 15. 1. 2017 do 15. 2. 2017 lahko vodnik Škofjeloško in Cerkljansko hribovje kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 11,95 € (redna cena: 23,90 €).
**DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.*

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI PZS

Andraž Poljanec
Vodnik Julijske Alpe: južni del

Tretji zvezek klasičnega vodnika po osrednjem slovenskem pogorju
– na popolnoma prenovljen način!

Knjiga opisuje južni rob Julijskih Alp - od gozdnate Jelovice prek sredogorskega Ratitovca, mimo vrhov nad Soriško planino, čez dolgi greben Spodnjih Bohinjskih gora oz. Peči do razčlenjene Krnove skupine in njenega skrajnega zaključka Polovnika. Tod kraljujejo strme trave, ruševnata prostranstva, kraški podi, spomini na prvo svetovno vojno in razgledni grebeni. Vodnik prekaljenega pisca Andraža Poljanca enako vestno in sistematično opisuje označene in neoznačene poti, za najvnetejše raziskovalce pa je v njem še nekaj zahtevnejših sladkorčkov.
O Julijskih Alpah se lahko podučite ali se zanje navdušite v dodatnem uvodnem delu, ki je brezplačno objavljen na spletu: http://julijci.pzs.si/.

226 strani | 130 mm x 210 mm | integralna šivana vezava | polokrogel hrbet | 29,90 €

INFORMACIJE • NAKUP • NAROČILA

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur **brezplačna telefonska številka** 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: http://trgovina.pzs.si.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • **telefon:** 08 380 67 30 • **faks:** 04 589 10 35 • **e-naročila:** info@planinskimuzej.si

PLANINSKI VESTNIK

Revija za ljubiteje gora že od leta 1895

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
117. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:
Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com
www.pvkazalo.si
www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:
Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:
Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

LEKTORIRANJE:
Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl

OBLIKOVANJE:
Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:
Schwarzprint, d. o. o.

NAKLADA: 4800 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:
Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 (24 ur na dan).**

MODRA ŠTEVILKA
080 18 93

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
Škrlatica v zimski preobleki
Foto: Anže Čokl

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

UVODNIK

Priložnost za mojstrenje v krajših besedilih

Gotovo je prva stvar, ki ste jo opazili pri tokratni izdaji Planinskega vestnika, spremenjena podoba revije. Če sledimo sodobnim oblikovalskim prizadevanjem in tržnim spoznanjem, potem je treba občasno poseči tudi v oblikovno podobo publikacije, jo spremeniti in ji nadeti privlačnejši videz. Dosedanja oblika je bila v uporabi od leta 2014, torej tri leta, prejšnja, ne bistveno drugačna od te, pa vse od leta 2006 (vmes, leta 2010, se je sicer spremenil format, oblika pa ne). Čeprav se v uredništvu še kako zavedamo nujnosti tovrstnih sprememb, so takšni posegi vedno tudi nekoliko stresni, tako za nas kot morda tudi za bralce. A treba je naprej, saj smo ne nazadnje uspešno zaključili že 122. leto izhajanja naše revije (116. letnik). Smo optimisti in veseli nas, da smo že tako dolgo na skupni poti z našimi bralci. Zato poleg nove podobe še najava začasne spremembe obsega revije, ki je morda niti niste opazili: že od lanskega septembra izhajamo ob isti naročnini z dodatnimi osmimi stranmi.

Če smo s tokratno številko temeljito posegli v obliko, pa nismo v vsebino. Še vedno prinašamo enake rubrike, kot smo jih do zdaj. V témi meseca smo se tokrat lotili planinskega leposlovja, torej malce ožjega izbora planinske literature. K pisanju smo povabili nekaj priznanih strokovnjakov, publicistov oziroma pisateljev, ki so nam podrobno predstavili to področje. Po uvodnih definicijah in zgodovinskem pregledu, eseju o posebnostih gorniške literature in pogovoru z enim najbolj ustvarjalnih slovenskih planinskih pisateljev, smo ponudili pero tudi priznanemu kolumnistu Samu Ruglju. Ta v svoji kolumni za nekaj zadnjih let ugotavlja primanjkljaj svežih alpinističnih ali gorniških izpovednih knjig, ki bi nadaljevale tradicijo piscev iz prejšnjih desetletij, ti so namreč vpeljali izjemno uspešen žanr alpinističnih reportaž. Spomnimo se samo legendarne knjižne zbirke *Domače in tuje gore* založbe Obzorja, v kateri je izšlo izjemno število domačih in tujih, sodobnih in klasičnih knjig.

Odgovore na vprašanje, kje so vzroki za takó zmanjšano ustvarjalnost, podaja avtor v omenjeni kolumni. Večkrat smo na tem mestu že zapisali, da imajo v današnjem svetu tiskani mediji zelo močno konkurenco v medmrežju, blogih, družabnih omrežjih, od Facebooka, prek Twitterja do Instagrama in drugih, tudi v filmu in videu. S čim ljudi pritegniti, da bi brali tiskani medij? Podobno vprašanje bi veljalo zastaviti tudi avtorjem samim. »Če se alpinisti ne mojstrijo v krajših besedilih in nanje ne dobivajo ustreznega odziva, potem najbrž ni pričakovati, da bi začeli množično pisati knjige,« ugotavlja Rugelj. Tu je torej povezava med planinsko knjigo in revijo. Prek avtorjev. Dejstvo je, da so mnogi avtorji, ki so se kalili s pisanjem člankov za Planinski vestnik, kasneje izdali tudi knjige. Zadnja v vrsti je *Ljudje v gorah* našega urednika Dušana Škodiča. On pa še zdaleč ni edini. To potrjuje knjižna ponudba tako v daljni kot bližnji preteklosti. Zato se v uredništvu trudimo spodbujati nadobudne pisce, da se oglasijo s svojimi prispevki in tako nekoč morda pridejo tudi do svoje knjige.

Če se je že bati za prihodnost gorniških knjig, pa se zaenkrat ni bati za Planinski vestnik. Sposobnih avtorjev imamo dovolj, vabimo pa tudi nove, mlade, obetavne. Kdo ve, ali se ravno med pisci tokratne številke ne skriva kdo, ki bo nekoč napisal še gorniško knjigo? Morda pa katerega k pisanju za revijo spodbudi še prenovljena oblika! Držimo pesti.

Vladimir Habjan

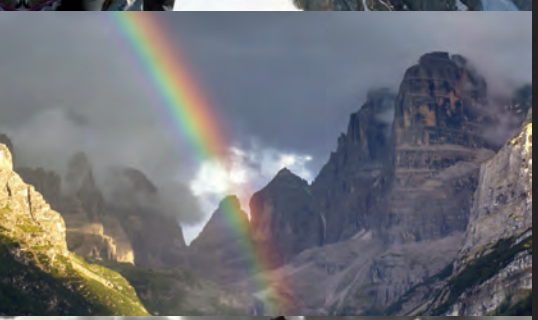

UVODNIK

1 **Priložnost za mojstrenje v krajših besedilih**

Vladimir Habjan

TEMA MESECA

4 **Definicija in zgodovina planinskega leposlovja**

Miran Hladnik

TEMA MESECA

8 **Posebnost gorniške literature**

Tomo Virk

TEMA MESECA

10 **Pogovor o planinski literaturi z Dušanom Jelinčičem**

Vladimir Habjan

KOLUMNA

14 **Prihodnost gorniške literature**

Samo Rugelj

FOTO MINIATURA

15 **Korak s poti**

Polona Gorišek

INTERVJU

16 **Pogovor s Tomom Česnom**

Vladimir Habjan

DOLOMITI

20 **Crozzon di Brenta**

Hinko Rejec

ARHITEKTURA V GORAH

24 **Bivak bratov Fanton v Dolomitih**

Miha Kajzelj

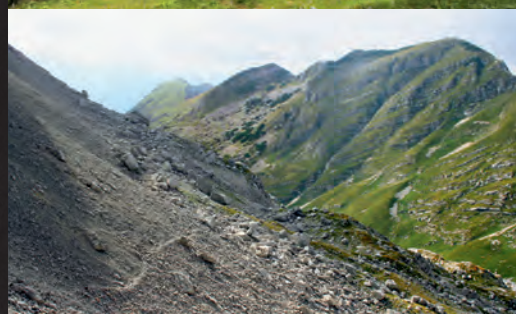

PLANINSKE KOČE
26 Roblekov dom
Jana Remic

MINIATURA
29 Zapis o iskanju vzornika
Igor Mezgec

SPOMINI
30 Ludvik Juvan – Ljubo
Tone Škarja

Z NAMI NA POT
34 Po Tržaško-Komenskem Krasu
Marjan Bradeško

Z NAMI NA POT
45 Begunjščica, Vrtača in Palec
Gorazd Gorišek

IZ MALHE PLANINSKIH SPOMINOV
48 O redu in čistoči koč nekoč
Peter Muck

OBLETNICA
52 Tone Bučer (1917–1986)
Tomaž Banovec

NESREČA
54 Slovo jamarja
Bernard Štiglic

DOŽIVETJA
56 Beg pred medvedom
Breda Pirc

KRIBOVSKE TEGOBE
58 Telo ni hotelo navzgor
Mire Steinbuch

NARAVA
60 Mirne cone v Triglavskem narodnem parku
Franci Ekar

PLANINSKA DOŽIVETJA
62 Triglavski duatlon ponovljen po treh desetletjih
Tomo Šarf

ZGODBA
64 Po vsej sili na Triglav
Dušan Škodič

MINIATURA
68 Po sledeh svojega daljnega prednika
Miha Tušek

PORTRET
69 Gore so neizčrpen vir energije
Peter Šilak, ustvarjalev zemljevidov

PLANINSKA ORGANIZACIJA
70 Najvišja priznanja PZS za leto 2016
Zdenka Mihelič

POTI
72 V Sloveniji ob E6 in E7 sedaj še E12
Zdenka Mihelič

PRAVLJICA
74 Od kod zaklad v Bogatinu
Anka Vončina

75 ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE
75 PISMA BRALCEV
76 PLANINSKA ORGANIZACIJA
78 GORE IN VARNOST
79 TRIGLAVSKI NARODNI PARK
80 JUBILEJ
80 V SPOMIN